

Dan 1: Kako sam ustvarim spletno stran?

Na spletu je mnogo orodij, s katerimi si lahko sami sestavimo spletno stran. Večina jih je na voljo za simboličen mesečen znesek (5\$) in omogočajo vse funkcije, ki jih potrebujemo za predstavitev podjetja, društva ali posameznika.

Na tej delavnici si bomo približje pogledali brezplačno orodje [Weebly](#). Weebly omogoča vnos in urejanje besedil, tabel, povezav, slik, multimedijских vsebin in dokumentov. Na voljo je tudi povezava s spletnimi trženjskimi orodji ter statističnimi aplikacijami. Za udeležence je nujno, da pridejo s projektno idejo ter s seboj prinesejo čimveč gradiva: besedila, PDF ali podobne dokumente, slike ter video posnetke (opcijsko).

Naučili se bomo oblikovanja spletne strani ter mnogih orodij:

- Spletna konverzija Word® datotek v PDF format (https://www.pdfonline.com/convert_pdf.asp).
- Prevod spletne strani: http://translate.google.com/translate_t?sl=en&tl=sl#.
- 'Izposoja' slik: <http://images.google.com>
- Dodajanje strani v bazo Google: <http://www.google.com/addurl/?continue=/addurl>
- Dodajanje za najdi.si: <http://www.najdi.si/service.jsp?submenu=addurl>
- Picasa: <http://picasaweb.google.com/>
- Snipshot: <http://www.snipshot.com/>
- Weebly: www.weebly.com
- Domena: www.domenca.com
- Nalaganje velikih datotek na strežnik: <http://rapidshare.com/>

1. O nastanku interneta – kratka zgodovina

Pri nastanku interneta je imela pomembno vlogo ameriška vojska. Sredi 60-ih let, ko je divjala tako imenovana hladna vojna, je bilo ameriško obrambno ministrstvo postavljeno pred nalogo, kako prenesti ukaze bojnim enotam, v primeru napada na ZDA z jedrskim orožjem. Klasični komunikacijski sistemi (telefon, radijske povezave,...), ki so takrat skrbeli za pretok in usmerjanje podatkov, bi bili prva tarča napada. Pentagon je tako potreboval komunikacijski sistem, ki bi deloval kljub temu, če bi bila večina telefonskih linij uničenih.

Uničevanje sistema, prekine pretok informacij in tako onemogoči delovanje vojske. Tak sistem pa je imel še eno pomanjkljivost – varnost podatkov. Če se je kdo na komunikacijski sistem priključil, je lahko nemoteno sprejemal vse informacije (poenostavljeno sicer, saj je bilo potrebno še ugotoviti sistem kodiranja).

Leta 1964 je Paul Baran prišel do – za tiste čase – nenavadne rešitve. Zgradil je računalniško komunikacijsko omrežje, vse kar pa je potovalo po mreži, je bilo vstavljeno v elektronske ovojnice z naslovom prejemnika in pošiljatelja. Taki paketi so potovali po mreži medsebojno povezanih računalnikov do končnega prejemnika. Če paket iz kakršnegakoli vzroka ni prišel do prejemnika, je bil enostavno poslan še enkrat.

Ti sistemi so potem prešli na univerze, kjer so se izpopolnjevali, nadgrajevali, raziskovali,... nato do bolj komercialnih organizacij – telefonske družbe (AT&T), tako je bil počasi dostopen tudi vsem raziskovalcem in z vedno večjim uporabnikom prijaznim načinom komunikacije, se je širil tudi krog uporabnikov.

2. Slovarček pojmov in kratic

- internet stran – vsak dokument na internetu
- spletna predstavitev – več spletnih strani, vsebinsko povezanih
- spletni portal – spletno mesto, ki nudi zbrane vsebine iz več različnih virov ter povezave na najbolj aktualna spletna mesta
- spletni portal – vsebinsko specializiran portal (www.avtomobilizem.com)
- iskalnik – spletno mesto s programom za iskanje dokumentov glede na vnešene ključne besede. Vsebino pridobiva s pomočjo programskih skript (pajki, roboti).
- imenik – nabor spletnih mest/predstavitev/strani, organiziranih po dejavnosti oziroma temi. Vsebino pridobiva z ročnim vnosom avtorjev spletnih mest
- brskalnik/browser – računalniški program za brskanje po internetu (Internet Explorer, Mozilla Firefox)
- e-mail client/poštni odjemalec – računalniški program za prebiranje, pošiljanje in organiziranje elektronske pošte ter kontaktov (Outlook)
- domena – mnemoničen, beseden oz. ASCII izraz IP številke (www.ragor.si)
- vrhnje domenske končnice - .si, .com, .org, .de, .info ipd.
- IP – internet protokol naslov
- URL – uniform resource locator
- Gostovanje – strežniška storitev, ki nudi prostor (email, preusmeritev, anti-spam zaščito ipd.) na strežniku, ki je navadno priklopljen na močni internet liniji
- Virusi – vsakršne zlonamerne programske entitete
- Spam – neželena pošta (viagra, cialis, ponudniki kreditov...)
- Strežnik – računalnik, priklopljen na internet, ki nudi storitve ostalim računalnikom. Client-server: nudi protokole http, ftp ipd. Peer-to-peer (P2P) strežnik: mreža računalnikov, ki so obenem klienti in strežniki.
- dial-up, kabel, ADSL, VDSL – različni tipi povezav v internet
- internet, intranet, ekstranet – spletna okolja. Intranet je navadno lokalni internet, ki je odprt samo določenim računalnikom (ki se razlikujejo in identificirajo po IP številkah).
- HTML, CSS, JavaScript, Flash, ActionScript, PHP, ASP – spletne tehnologije za spletno kodiranje in programiranje
- i-frame, table, div, class, query, array – ukazi spletne kode
- Linux – odprtokodni operacijski sistem
- SQL – structured query language. Tip podatkovne baze.
- FTP – File transfer protocol. Protokol prenosa datotek.
- FTP client – program za prenašanje datotek na/iz strežnika od/do odjemalca

- UX, IA – user experience, information architecture. UX - praksa, ki se ukvarja z raziskavo vedenja, predvsem izkušnje in zadovoljstva uporabnika z opazovano spletno stranjo. IA – praksa, ki se ukvarja s strukturiranjem vsebin (podatkov)
- CMS – content management system (sistem za urejanje spletnih vsebin, npr.: Joomla).
- CRM – customer relationship management (upravljanje odnosov s kupci)
- CGP – celostna grafična podoba (logotip, variacije na podlago in velikosti, zaščiteni tipi/barve pisav, dopis, kuverta...)
- Web 2.0 – trendovska oznaka za »novo linijo« spletnih mest, katerim so skupne tehnološke in oblikovne lastnosti: podcasti, blogi, RSS, socialni software, ... http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0. Uporabniki aktivno sodelujejo pri nastajanju in objavljanju vsebine, se združujejo v interesne skupine,...
- Podcast – digitalna multimedijaska datoteka, namenjena predvajanju na mobilnih mm predvajalnikih. Začetki z oddajanjem internet radijskih programov.
- RSS – Really Simple Syndication. Družina internet-hranjenih formatov, namenjena oddajanju in sprejemanju pogosto ažuriranih spletnih vsebin. Uporabnik v svoj program (feed reader ali feed agregator) vnese povezavo na feed spletnega mesta, ki ustvarja vsebino. Kasneje znotraj tega programa uporabnik lahko preverja in prejema nove vsebine (iz podacastov, blogov ipd.)
- Blog (weblog) – spletni dnevnik uporabnika. Značilna je oblika dnevnika, in datumsko invertiranim sortiranjem objav.
- Mailing – masovno (navadno komercialno) poštno pošiljanje na naslovnike, ki se strinjajo s prejemanjem pošte (obvestil, ponudb).

3. Celoten proces izdelave in objave spletnega projekta

- motiv/dejavnost – kaj žene avtorja, da želi ustvariti spletno stran (predstavitev dejavnosti, prodaja prek spleta, izražanje mnenja, ponujanje vsebin...)
- izbira načina predstavitve (podatkovna stran, interaktivna (web 2.0) stran, multimedijski biserček)
- logotip in slogan, slogan – izhaja iz CGP avtorja
- sporočilo – kaj želi avtor povedati obiskovalcev (npr: izdelujem najlepše slike, nudim najcenejše prevoze, z lesom delamo že 60 let, imamo bogat izbor računalniški pripomočkov iz tajvana....)
- razišči konkurenco
- povprašaj kupce/potencialne obiskovalce, kaj bi radi, kaj pogrešajo pri trenutnem poslovanju/pri konkurentu
- pripravi vsebine – vsa besedila v digitalni obliki, vse slike obdelane za internet (manjša ločljivost - 72 dpi, prilagojena dimenzija, zmanjšanja velikost (.jpg kompresija), nabor povezav na druge strani, vse vsebine združi v smiselna področja
- načrtuj IA – organiziraj vsebine v smiselna področja in podpodročja (največ 2 podnivoja) in povezave med vsebinami
- predvidi vsebine za v CMS – pri ločitvi na statične in dinamične vsebine
- design (izvira iz CGP in izbire načina predstavitve)
- zriši tipične layout-e – najbolj pogoste odstrani (naslovnica, področja, detail vsebine ipd.)
- naredi prvo stran z menijem
- meta-oznake – naslov, opis, ključne besede
- SEO – search engine optimisation, praksa za izboljšanje uvrstitve v iskalnikih glede na izbrano ključno besedo (Google PR – obisk, število incoming povezav, struktura vsebine, količina podatkov, pravšnja distribucija ključne besede znotraj besedila, alt tekst na slikah, obdobje registrirane domene...)
- Domena in gostovanje, nastavitve e-mail naslovov
- Vpis v iskalnike in imenike – samostojen in brezplačen, podatki iz meta oznak
- Nabiranje povezav – zagotovite si čimveč (referenčnih) povezav iz drugih spletnih mest
- Oglaševanje (pasice, sponzorirane povezave, povezava s klasičnimi mediji, ankete in nagradne igre, mailing...)

3.1. Proces nastajanja spletnega mesta:

- Ideja
- USP – unique selling proposition (Zappos case)
- Tržna raziskava konkurence
- Ocena stroškov
- Ocena časa za izvedbo in vzdrževanje, ažuriranje
- Pridobivanje ponudb in sodelavcev
- Zbiranje in obdelava vsebin
- Načrtovanje – drevesna struktura, IA in UX
- Design/frontend
- Admin/backend
- Vnos vsebin
- Publish, domena, gostovanje
- Web 1.0 vs. Web 2.0

4. Predstavitev projektnih idej

1. Kaj je tvoja ideja? O čem govori spletni projekt?
2. Kaj je bistvena lastnost? Bistvena prednost pred konkurenco (USP)?
3. Kdo so konkurentje na trgu? Kaj se lahko naučimo od njih?
4. Kolikšen finančni in časovni proračun je na voljo za izdelavo in vzdrževanje spletnega projekta?
5. Ali projekt potrebuje ekipo?
6. So vsebine pripravljene?
7. So vsebine strukturirane?
8. Na kateri domeni bo stal projekt?

5. Začnimo s projektno specifikacijo

1. Vse vsebine skopiramo iz USB ključa ali CD/DVD-ja na C:/Delavnica
2. Odprimo Microsoft Word in v nov dokument zapišimo svoje odgovore na vprašanja iz točke 4. Dokument shranimo v mapo C:/Delavnica in ga poimenujmo 'projektna_ideja.doc'
3. Odprimo nov Word dokument, poimenujmo ga 'projektna_specifikacija.doc' in ga shranimo v C:/Delavnica.
4. v projektno specifikacijo zapišimo naslov 'Meni'. Pod Meni zapišimo strukturo vsebine svojega projekta v največ šestih točkah. Primer: ponudba, o nas, kontakt, povpraševanje,...

5. V Raziskovalcu odprimo C:/Delavnica in se razglejmo po svoji vsebini (dokumenti, slike, besedila). Ustrezne vsebine vnesimo v projektno specifikacijo pod ustrezno točko pod naslovom Meni. Na ta način bomo v domačem Wordu naredili osnovno skico strukture spletnega projekta
6. Morda smo ugotovili, da nam manjka slika, da so slike prevelike... spoznajmo se s pomožnimi orodji:
 - Spletna konverzija Word® datotek v PDF format (https://www.pdfonline.com/convert_pdf.asp).
 - Prevod spletne strani: http://translate.google.com/translate_t?sl=en&tl=sl#.
 - 'Izposoja' slik: <http://images.google.com>
 - Picasa: <http://picasaweb.google.com/>
 - Snipshot: <http://www.snipshot.com/>
 - Nalaganje velikih datotek na strežnik: <http://rapidshare.com/>

6. Weebly – www.weebly.com

Najprej namestimo 'Flash player': <http://get.adobe.com/flashplayer/>.

Sledimo čarovniku v programu in ustvarimo svoj spletni projekt!

1. Izberimo ime projekta – in jih zapišimo na tablo
2. Struktura menija
3. Izberimo grafično predlogo
4. Ustvarimo šablone za podstrani
5. Vnos vsebin
6. Objava in korekture
7. Preglejmo dodatke (GA v footer, RSS, Youtube video, metatagi,...)

Ponedeljek je, nekaj pred osmo uro zvečer. Ponosno pregledujemo svoj spletni projekt.

V četrtek se bomo naučili, kako ga uporabiti v tržne in promocijske namene.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav!

Blaž Branc
blaz.branc@gmail.com